

KULCSÁR PÉTER – TÁTRAI ATTILA

Nem tudatos bűnelkövetések, vagy mégis?

Tudják-e a fiatalok, hogy hány éves kortól büntethető Magyarországon a bűnelkövető? Ismerik-e az internet adta látszatszabadság jogszabályba ütköző korlátait? Tudják-e, mi a megrontás, vagy mit jelent a bűnsegéd fogalma? Tudják-e, mit kell tenni akkor, amikor találnak valamit? Megtartsák-e, vagy sem? Tisztában vannak-e azzal, hogy a nagyáruházak mindegyike be van kamerázva és hogy figyelőszolgálat működik bennük? Hallottak-e a pártfogó felügyelőről? – A Csongrád megyében dolgozó pártfogó felügyelő szerzők ilyen és ezekhez hasonló kérdéseket tettek fel 2007 nyarán a Szegedi Ifjúsági Napokon 219 fiatalnak. – A jogismeretüket, jogtudatosságukat mértük önkitöltő kérdőívünkkel. A vizsgálat csak részben igazolta azt a feltételezést, amely szerint egyes bűncselekményekről nem tudják a válaszadók, hogy normaszegés.

A Csongrád Megyei Igazságügyi Hivatal Pártfogó Felügyelői Szolgálatának képviselőjében, 2007 nyarán, a SZIN-en (Szegedi Ifjúsági Napok), Szeged egyik legnépszerűbb, és a legtöbb fiatal által látogatott nyári fesztiválján töltöttünk, mi, pártfogó felügyelők, három napot. Hogy miért mentünk ki a Fesztiválra? Azért, mert munkánk során fiatalokkal foglalkozunk. Igaz, olyanokkal, akik bűncselekményt követtek el, vagy akiket bűncselekmény elkövetésével gyanúsítottak. Ellenőrizzük a pártfogoltak életvitelét, azt, hogy betartják-e a magatartási szabályokat, de segítjük is őket a társadalomba való be-, illetve visszailleszkedésben. Fontosnak és alapvető feladatunknak tartjuk, hogy alternatívákat adjunk számukra. Legyen lehetősége a megbotlott fiatalnak valami más közül választani. A helyes irányú változást jutalmazzuk. Színházlátogatással. Eleinte meglepődtek, idegenkedtek az effajta szabadidős tevékenységtől, de el is csodálkoztak azon, hogy mi, pártfogó felügyelők képesnek tartjuk őket egy színházi előadás megtekintésére. Másoknak lehetőséget adunk arra, hogy informatikai ismereteiket megalapozzák, fejlesszék. Meglepő, milyen akarattal, elszántsággal vesznek részt a számukra költségmentes, hivatalunk saját erejéből megvalósított programon.

A szociális készségek terén hiányossággal küzdő fiataljainknak csoportfoglalkozást tartunk, sajátos film-, illetve biblio-terápiát alkalmazva.

SZOCIÁLIS MUNKA

A SZIN-en közelről, a szabadidejük eltöltése közben, felszabadult mi-voltukban akartuk megismerni a fiatalokat. Tartottunk a reakciójuktól, a fogadtatástól. A megszólításuk, a figyelmük felkeltése nem volt egyszerű. Szó szerint magunkhoz csaltuk, csalogattuk őket, általunk hasznosnak vélt szabadidő eltöltési szokásokkal. A környék egy munkatársunk harcscsalogató kuttyogatására ébredt. Egy másik munkatársunk hennával festett, de volt egy tagfalunk is, ahová bárki szabadon festhetett, firkálhatott, graffitizhetett. Jöttek a fiatalok. Három nap alatt 219-en. Ők voltak az adatgyűjtésünk *célcsoportja*. A legfiatalabb személy 14 volt. Átlagos életkoruk 20 év volt. Az adatgyűjtést *önkitöltő kérdőív* segítségével végeztük.

Egy-egy főnek 14 kérdésre kellett válaszolnia, így összesen 3066 választ dolgoztunk fel. 2702 db volt a helyes válaszok, illetve 364 db a hibás válaszok száma. 44 fő (20 százalék) válaszolt helyesen mind a 14 kérdésre (1. ábra).

1. ábra

A kérdések egy részére csak két válasz közül lehetett választani, de több olyan kérdés is volt, amikor három válaszból lehetett kiválasztani a helyeset. A kérdések három témakört öleltek fel, de mindegyike összefüggésben volt a bűnelkövetéssel, a normaszegéssel.

A *vizsgálat célja* az volt, hogy felmérjük a válaszadók jogismeret- és információszintjét, illetve a jogtudatosságukat, az általunk fontosnak tartott, munkánkat is érintő kérdéseket illetően, illetve a helyes válaszok átadásával, közlésével bővítsük tudásukat.

A kérdések megfogalmazásakor a következő feltételezés, *hipotézis* vezérelt bennünket: a pártfogó felügyelet alatt álló bűnelkövetők bűncselekmény elkövetéséhez vezető okainak statisztikai adatok alapján történt vizsgálatakor azt a megállapítást tettük, hogy az elkövetők egy része nem volt tisztában azzal, hogy amit elkövet, az jogszabály ellenes cselekedet. Feltevésünk szerint ha tudták volna, akkor talán nem követték volna el

normaszegő tetteket. A kérdéseinkkel arra szeretttünk volna választ, hogy vajon a megkérdezettek mennyire vannak tisztában egyes cselekmények bűncselekmény mivoltával, vajon tudják-e, mi számít bűnnek, mit büntet a jog.

Meglepő volt a válaszadók nyíltsága, figyelme, kooperatív viselkedése. Aggódtunk, hogy passzivitással találkozunk. Tévedtünk. A négy nap alatt nem volt üres az asztal, élet volt körülöttünk.

Amennyiben a felmérés során bebizonyosodik, hogy egy-egy kérdéssel a fiatalok nincsenek kellő módon tisztában, akkor a primer, illetve a szekunder prevenciónak ezekkel a kérdésekkel szélesebb körben kell foglalkozni.

Az egyik kérdéskör (két kérdést tettünk fel ezzel kapcsolatban) a pártfogó felügyelőről szólt. Arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen kliensi réteghez kapcsolják a pártfogó felügyelőt, illetve milyen státusúnak vélik őt. A másik kérdéskörnél – erre egy kérdést tettünk fel – a magyarországi büntethetőségi korhatárra voltunk kíváncsiak. Az első két kérdéskört ráhangolónak, illetve pihentetőnek szántuk. Egyenletesen jelentek meg a 14 kérdés között. A harmadik kérdéskör konkrét, megtörtént eseteket dolgozott fel, olyanokat, melyek valamilyen szabálysértéshez vagy bűncselekményhez köthetőek. Egy kérdést kivéve, mely egy szabálysértésről szólt, a kliensi körünkben konkrétan előfordult.

Legtöbbször, összesen 217 fő a harmadik kérdésre, míg legkevesebben, 144 fő az első kérdésre adtak helyes választ (2. ábra).

2. ábra

A kiértékelést a kérdéskörök szerint végeztük. Először a büntethetőségi korhatárra adott választ, majd a pártfogó felügyelővel kapcsolatos, ezt követően a megtörtént bűncselekményekkel, és a szabálysértéssel kapcsolatos kérdésekre adott válaszokat dolgoztuk fel. Az esetekre adott válaszokat bűncselekmény típusonként csoportosítottuk. Az első csoportban az internettel és visszaélés kábítószerrel, a másodikban a lopással, jogtalan elcsajátítással, a harmadikban a bűnsegéd, és a megrontás fogal-

SZOCIÁLIS MUNKA

mával kapcsolatos, a negyedikben a közterületen való alkoholfogyasztást elemeztük.

1. kérdéskör

A bevezetőnek, ráhangolóknak szánt I. kérdésben adták a legtöbb hibás választ a válaszadók. A kérdés így hangzott:

I. kérdés: „Hány éves kortól büntethető a bűnelkövető Magyarországon?”

- 1) 10
- 2) 14
- x) 18

A válaszadók 66 százaléka válaszolt helyesen (3. ábra). Hárman úgy gondolták, hogy már 10 éves kortól büntethető a bűnelkövető, illetve 72 fő jelölte meg a 18 éves korhatárt.

3. ábra

A beszélgetések során kiderült, hogy sokaknál téves kép alakult ki a büntetést illetően. Azt a végrehajtandó szabadságvesztéssel azonosították. Alternatív büntetési nemekről kevesen hallottak. Többüknek, akik a 18. évet választották, az jutott eszükbe, hogy büntetés-végrehajtási intézetbe csak efelett a korhatár felett kerülhet a bűnelkövető, ezért választották helyes válasznak a 18. életévet.

Úgy gondoljuk, hogy ebben a kérdésben a tájékoztatásnak nagyobb szerepet kell szánni a jövőben.

2. kérdéskör

A XI. és a VI. kérdés minket, pártfogó felügyelőket érintett.

„Ki a pártfogó felügyelő?” (XI. kérdés)

- 1) rendőr
- 2) ügyész, bíró
- x) igazságügyi alkalmazott

Ezt a kérdést kimondottan azért tettük fel, mert kíváncsiak voltunk arra, vajon a fiatalok ismerik-e, hallottak-e a pártfogó felügyelő munká-

járól. Annak örültünk, hogy csak 3,6 százalék azonosított minket rendőrrel (4. ábra). Volt, aki megnyugodott, hogy nem vagyunk rendőrök, így talán őszintébben nyíltak meg előttünk. 7,3 százalék úgy vélte, hogy ügyész, vagy bíró a pártfogó felügyelő.

4. ábra

A többség tudta, vagy a kérdőív fejlécéből kikövetkeztette, hogy igazságügyi alkalmazott a pártfogó felügyelő.

Röviden ismertettük munkánk lényegét. Pozitívan értékelték, hogy egyszerre hajtunk végre szankciót és segítünk.

VI. kérdés: „Kiket pártfogol a pártfogó felügyelő?”

- 1) bűnelkövetőket
- 2) hajléktalanokat
- x) pszichiátriai betegeket

Ez a kérdés szintén a mi munkánkról szólt. Nem várt eredmény született, hiszen a válaszadók több mint 90 százaléka jó választ adott a klienskörünket illetően (5. ábra). Ez nagyrészt valószínűleg annak tudható, hogy az előző kérdések zöme bűnelkövetőket érintett.

5. ábra

Úgy véljük, hogy egy semleges kérdéskörben feltett, hasonló jellegű kérdésre a helyes válaszok aránya kisebb lenne.

6. ábra

3. kérdéskör, 1. csoport

IV. kérdés: Három kérdés foglalkozott az internettel kapcsolatos bűncselekménnyel. Az egyikkel kapcsolatban 144-en jelölték meg a helyes választ, és 75-en (34,2 százalék) válaszolt hibásan. Ez a kérdés film letöltéssel foglalkozott, megjelölve azt, hogy a letölteni kívánt film nem szabad felhasználású.

„Lehet-e internetről nem szabad felhasználású filmet letölteni?”

1) nem, mert a letöltés másolásnak minősül

2) igen, de csak saját használatra

x) igen, és tovább is lehet adni

74 válaszadó jelölte meg a 2. választ és csak egy fő az x-et (6. ábra).

Ők mellékesnek vették a nem szabad felhasználású fogalmat, illetve nem is ismerték ezt a megjelölést. Nem tudtak különbséget tenni a szabad, illetve a nem szabad felhasználású film között. A jogdíj említése közelebb vitte őket a megértéshez. Úgy tűnt, hogy a másolással, letöltéssel (nemcsak film vonatkozásában), annak jogszabályba ütköző voltával nincsenek tisztában. Bizonytalanok voltak még a helyesen válaszolók is. Egy átfogóbb tájékoztatás-ismeretközlés a hatékony prevenciót szolgálhatná az internetről, DVD lejátszóról való másolással kapcsolatosan, különös figyelmet szentelve a film, zene, játék szoftverek letöltésére, átmásolására. Mikor legális a másolás, illetve mikor valósít meg a cselekedet bűncselekményt.

A másik két internetes letöltéssel kapcsolatos kérdésről sokkal nagyobb tájékozottságot mutattak.

Az V. és a IX. kérdések érintőlegesen internetes bűncselekménnyel kapcsolatosak.

„Kiskorú személyről készült pornófelvételt le lehet-e tölteni az internetről?” (V. kérdés)

- 1) igen, büntetlenül
- 2) igen, büntetlenül és még tovább is adhatja
- x) nem, mert az illető elköveti a tiltott pornográf felvétellel visszaélés bűncselekményét

7. ábra

„Ágnesnek nem volt kedve iskolába menni. Igazolásként a netről töltött le egyet, majd a saját házi orvosának az adatait írta rá, aláírta, és odaadta az osztályfőnökének. Bűncselekményt követett-e el?” (IX. kérdés)

- 1) nem, mert ami a neten van, az mind legális
- 2) igen, elkövette a magánokirat hamisítást

SZOCIÁLIS MUNKA

A válaszadók csaknem mindegyike (215 fő) tisztában volt azzal, hogy kiskorú személyről készült pornófelvétel internetről letöltése bűncselekmény (7. ábra), illetve az is bűncselekmény, ha az internetről letöltött orvosi igazolást kitöltve, aláírva felhasználják. Erre a kérdésünkre 216 fő válaszolt helyesen, és 3 fő hibásan (8. ábra).

8. ábra

Mindét esetben meglepődtünk a helyes válaszok arányán. Feltételezésünk között az is szerepelt, hogy ezen bűncselekményeket nagyrészt jogtudatlanságból követik el.

XIII. kérdés: „Zsolt 18 évesen az interneten keresztül rendelt varázsgombát Hollandiából. Bűncselekményt követett-e el?”

1) nem, mert Hollandiában minden nagykorú személy vásárolhat varázsgombát

2) igen, mert a magyar jogszabály visszaélés kábítószerrel bűncselekménynek minősíti tettét

Újra feltettünk egy kábítószerrel kapcsolatos kérdést. Itt is egy valós történetet írtunk le. Csak 3,2 százalék nem volt tisztában azzal, hogy a Hollandiában hatályos jogszabály szerint legális ugyan a rendelés, de a magyarországi szabályozás szerint illegális a szer tartása, még az internetes rendelés útján is bűncselekménynek minősül a megrendelés (9. ábra).

9. ábra

Az előzetes feltételezésünkhöz, tapasztalatunkhoz képest meglepő tudatosságról adtak bizonyosságot a válaszadók. Ebben az esetben az internet szabadságát nem értették félre.

VIII. kérdés: „Tihamér füves cigit szívott. Az iskolájában a rendőrök szűrőpróbaszerű vizeletvizsgálatot tartottak, mely során kimutatták, hogy kábítószerrel foglalkozott. Milyen büntetést kaphat?”

- 1) semmilyen, mert füves cigaretta szívása hazánkban engedélyezett
- 2) részt kell vennie egy 6 hónapos megelőző-felvilágosító szolgáltatáson
- x) szabálysértési bírságot kell fizetnie

10. ábra

Egy személy gondolta úgy, hogy nem kell következményekkel számolni, ha füves cigit szív, azaz megússza a dolgot az elkövető. Elképzelhető, hogy ő a vágyát fogalmazta meg. 31 fő (14 százalék) úgy tudta, hogy ez a cselekmény szabálysértés, így bírságot kell fizetni. A nagy

SZOCIÁLIS MUNKA

többségnek (85 százalék) tudomása volt arról, hogy a fogyasztás nem jár szabadságvesztés büntetéssel, hallott a másodikként felkínált válaszban említett diverziós lehetőségről (10. ábra).

Tisztában voltak vele, hogy vannak drogambulanciák, ahol megelőző-felvilágosító szolgáltatáson lehet részt venni, s amennyiben nem vesznek részt, számolni kell további, jogi következményekkel. Sokat beszélgettünk a kérdőívet kitöltőkkel a drogproblémáról. A többség helyesnek tartotta az eljárást, a lehetőséget, hogy a „füves” fiatal kapjon egy lehetőséget, és szükség esetén segítsenek a drogproblémáin.

Felmérések szerint a kábítószer-fogyasztás egyre elterjedtebb a fiatalok körében, ami növekvő problémát jelent, megoldási javaslatok, módszerek kidolgozására készíti a szakembereket. A 2007-es statisztikák szerint minden harmadik fiatal kipróbálta legalább a marihuánás cigarettát⁽¹⁾⁽²⁾. Kíváncsiak voltunk, tudják-e a válaszadók, hogy maga a cselekmény minek számít. Tisztában vannak-e vele, hogy ez bűncselekmény és milyen következményekkel kell számolnia az elkövetőnek? Meglepő volt a témában a tájékozottságuk.

3. kérdéskör, 2. csoport

XII. kérdés: „Tamás névnapi bulit akar tartani, de nincs itálra pénze. Bemegy az egyik hipermarketbe azzal, hogy fizetés nélkül vigyen ki két üveg whiskyt. Körbenéz, és mivel nem lát senkit, becsúsztatja a két üveget a kabátja alá. A pénztárnál már két biztonsági őr fogadja. Hogyan vették észre, hogy lopott?”

1) véletlenül

2) elárulta a viselkedése

x) a hipermarketekben rejtett kamerák vannak elhelyezve. Egy figyelemfelhívó szolgálat a nyitvatartási idő alatt folyamatosan figyeli a vásároló teret

11. ábra

(1) Elekes Zsuzsanna – Paksi Béla: A 18–54 éves felnőttek alkohol- és egyéb drogfogyasztási szokásai. Tanulmány.

(2) Ismertető VIII. szám: Elekes Zsuzsanna – Paksi Béla: Drogok és fiatalok, középiskolások droghasználata, alkoholfogyasztása és dohányzása az évezred végén Magyarországon.

A válaszadók döntő többsége (209 fő) (11. ábra) tisztában volt azzal, hogy a hipermarketekben rejtett kamerák vannak elhelyezve, és figyelőszolgálat működik.

Szintén saját, munkahelyi tapasztalatunk, hogy egyre több büntetőeljárás folyik, azon fiatalok ellen, akik hipermarketből lopnak. Felmerül a kérdés, hogy miért nőtt a számuk, hiszen kézenfekvőnek tűnik, hogy be vannak kamerázva az üzletek, vagy sokan ezt nem tudják?

Az erre a kérdésre adott válaszokon meglepődünk. A felmérés azt támasztja alá, hogy az elkövető, annak ellenére, hogy tudja, a széles körű biztonsági rendszer miatt nagy a lebukás veszélye, mégis elköveti a bűncselekményt. Úgy tűnik, hogy sok esetben a kísértés, az anyagi haszon-szerzés vágya sokkal erősebb motiváló erő, mint maga a lebukás nagy valószínűsége.

Véleményünk szerint a felvilágosításhoz, a megelőzéshez már nem elég a tájékoztatás, hanem a szégyenérzet kialakulását kell megerősíteni, az oktatási intézményekben alapvetően szituációs játékokon keresztül.

III. kérdés: „Panni az iskolája öltözőjéből ellopta az osztálytársa mobilját, amiből kivette a SIM kártyát, majd betette a saját kártyáját a lopott mobilba. Az esetet követő két nap múlva megjelent a rendőrség nála. Hogyan jöttek rá, hogy ő a tettes?”

1) mobiltelefon kereső kutyát használtak a rendőrök

2) minden mobiltelefonnak van egy azonosító száma, a mobilszolgáltató ez alapján bemérte a készüléket

x) megérzésből

A mobiltelefonnal kapcsolatban feltett kérdésre érkezett a legtöbb helyes válasz. 217 fő tudta helyesen (12. ábra). Igaz, a két másik válaszlehetőség kissé abszurd volt.

12. ábra

Meg is lepődünk a helyes válaszok arányán, hiszen Csongrád megyében a fiatalok által elkövetett bűncselekmények nagyrészt lopások, és nem kis számban mobiltelefon lopások. Abban az esetben, ha

SZOCIÁLIS MUNKA

mindenki a helyes válasz ismeretében járna el, úgy a mobiltelefonok lopásának a száma nagy valószínűséggel csökkenne. Úgy tűnik, hogy az elkövetői kísértés itt is sokkal magasabb, mint maga a lebukás nagy veszélye.

II. kérdés: A jogtalan elsajátítás mint bűncselekmény 34 főnek (15 százalék) nem volt ismeretes, 185 fő válaszolt helyesen (13. ábra). Azaz a bűncselekmény nem volt nevesítve ebben a kérdésben, de a kérdés erre utalt.

„Robi talált egy mobiltelefont az utcán és megtartotta. Jól tette-e?”

1) igen, mert minden, amit az utcán találunk, azt megtarthatjuk büntetlenül

2) nem, mert bűncselekményt követett el

13. ábra

A hibás válaszadók teljesen természetesnek találták azt, hogy amit találnak, azt büntetlenül meg is tarthatják. Értetlenül álltak a probléma előtt.

3. kérdéskör, 3. csoport

XIII+I kérdés: „Kálmán nagyon szeretett videózni. Társai elhívták, hogy készítsen felvételt, amikor ők az állomáson a vagonokra graffitiznek. A rendőrségen azzal védekezett, hogy ő nem firkált, csak videózott. Elfogadták-e az érvelését, vagy eljárást indítottak ellene is?”

1) nem fogadták el, mert bűnsegédként mint videós részt vett a rongálásban

2) elfogadták, mert ő csak felvételt készített, de nem rongált

Csaknem 90 százalékos volt a helyes válaszok aránya (14. ábra), de sokat gondolkodtak, hezitáltak a válaszadók. Többen voltak, akik jó helyre rakták az x-et, de nem tekintették igazából bűncselekménynek a cselekményt. Nem értették, hogy ha valaki nem rongál, csak videózik, miért lesz terhelt. Úgy vélték, hogy csak az büntetendő, aki tevékenyen vesz részt a bűncselekményben.

A megkérdezettek csaknem 9 százaléka (19 fő) nem ismerte a bűnség fogalmát.

14. ábra

Munkánk során többször tapasztaljuk az értetlenséget azon terhelteknél, akik tevékenesen nem vesznek részt a bűncselekmény elkövetésében. Azt mondják, „csak ott voltunk, mégis büntetőeljárás indult ellenünk”, amit nemigen értenek.

A X. kérdésre – amely a megrontásról szólt – 182-en válaszoltak helyesen.

„Bűncselekmény-e, ha egy 14 év feletti személy, egy 14 év alatti gyermekkel létesít szexuális kapcsolatot?”

- 1) igen
- 2) nem
- x) talán

15. ábra

SZOCIÁLIS MUNKA

Az összesen 37 hibás válasz (17 százalék) a kérdéssel kapcsolatos bizonytalanságot tükrözi. 15-en teljesen bizonytalanok voltak a válasz tekintetében, hiszen a „talán” választ jelölték meg. 22-en válaszoltak úgy, hogy nem bűncselekmény (15. ábra).

Úgy tűnik, hogy nem elég széles körben terjedt el az erre vonatkozó szabályozásnak az ismerete. Sokan nem is értették, hogy a jogszabály miért korlátozza a korai szexualitást.

3. kérdéskör, 4. csoport

A VII. kérdés „kakukktojásnak” számított, hiszen nem egy bűncselekményre kérdeztünk rá.

„A közterületen történő alkoholfogyasztás minek számít?”

1) bűncselekmény

2) szabálysértés

x) nem bűncselekmény, nem szabálysértés

6,4 százalék (14 fő) nem tartotta szabálysértési körbe tartozó normaszegésnek, sem bűncselekménynek ezt a tettet (16. ábra). 3,2 százalék, azaz 7 fő úgy tudta, hogy az említett cselekmény bűncselekmény.

16. ábra

A közterületen való alkoholfogyasztás megítélésénél maga a közterület fogalma is megzavarta a válaszadókat. Ennek tisztázását követően már sokkal biztosabbak voltak a válaszaikban.

Feltételezésünk, amely szerint egyes bűncselekményekről nem tudják a válaszadók, hogy az normaszegés, csak részben igazolódott. Feltétlen szélesebb körű tájékoztatást, ismertetést igényel azonban a büntethetőségi korhatárnak a tudatosítása, a szerzői jogok megsértése (internet-használat, letöltések), a megrontás, a jogtalan elsajátítás fogalma, a visszaélés kábítószerrel mint fogyasztói normaszegésnek a következménye, a bűnsegéd fogalma és felelősségre vonása.

A felmérésből úgy tűnik, hogy a megkérdezettek döntő többsége tisztában van a hipermarketek vagyónvédelmi rendszerével, ezáltal a lebukás veszélyével. Továbbá tisztában vannak azzal a ténnyel, hogy az egyes

európai országokban legálisan forgalmazott kábítószeres nem válnak hazánkban is jogosan tarthatóvá, fogyaszthatóvá azzal, hogy azt az interneten keresztül próbálják megrendelni és Magyarországra behozatni. A megkérdezettek döntő többsége tudja, hogy a kiskorú személyről pornófelvételt letölteni (és készíteni) bűncselekmény, illetve tisztában vannak azzal is, hogy a netről letöltött orvosi igazolás kitöltése, más nevének aláírása szintén normaszegés. Azaz a megkérdezettek ebben a három kérdéskörben tudatosan képesek használni az internet adta lehetőségeket.

Nagyon tájékozottak voltak a mobiltelefonok védelmi rendszerét illetően. Úgy tűnik, hogy az utóbbi öt témában széles körű volt a bűnmegelőzési tájékoztatás.

219-en töltötték ki a kérdőívet, összességében 88 százalékos volt a helyesen válaszolók aránya. Bár a mintavétel nem volt reprezentatív és a kérdőívet kitöltők alacsony száma sem teszi lehetővé, hogy messzemenő következtetéseket vonjunk le, az adatok alapján arra következtetünk, hogy a válaszadók többsége alapvető tájékozottságról tett tanúbizonyságot. Ez a tény örömmel töltött el bennünket.

Úgy gondoljuk, hogy a pártfogó felügyelő feladata is a bűnmegelőzés, közvetlen munkája pedig a pártfogoltjaival való interakció során a másodlagos prevenció. A SZIN-en töltött három nap, és az ott szerzett tapasztalatok rádöbbenettek minket arra, hogy nekünk, pártfogó felügyelőknél a primer bűnmegelőzésben is fontos feladatunk van. Kihasználva a kérdőíves adatfeldolgozás eredményét, egy szegedi szakközépiskolában, osztályfőnöki óra keretében az ottani diákokkal is kitöltettük, és megbeszéltük ugyanezeket a kérdéseket. Hasonlóak voltak a tapasztalatok, és a megdöbbenések is. Folytatni szeretnénk ezt a tevékenységünket, vagy személyesen, vagy a4 kérdőívek és megoldásaik átadásával az osztályfőnökök, ifjúságvédelmi felelősök bevonásával.

Miért megyünk ki az idén is a SZIN-re? A kérdőívezés célja többek között az is volt, hogy kommunikáljunk a válaszadókkal, osszuk meg egymással gondolatainkat. Kérdezzünk és válaszoljunk. Kérdezzenek és beszélgethessünk. Mert a fiatalok kommunikálnak, ha partnerre akadnak, de a mai világban egyre kevesebben kíváncsiak rájuk. Közvetlenek voltak és kedvesek, de ehhez mi, felnőttek is kellettünk. Látták, hogy nem okoskodunk, nem oktatunk, hanem partnerek vagyunk. Ömlött belőlük a szó, mert látták, hogy figyelnek rájuk. Sajnos ezt egyre kevesebben teszik. Rohan a világ, és sokan elszaladnak mellettük.

Volt, aki a következő mondattal búcsúzott: „Végre valaki, aki kíváncsi az életemre, és nem a külsőm alapján ítél meg.”

Csodálkozunk, hogy milyenek mutatják magukat. Jelenleg divat, elsősorban a médiában, csak azokról a fiatalokról beszélni, akik tényleg rosszak. Akik lányt gyűjtanak fel, egymás haját tépik, vagy leszúrájk tár-sukat. Vajon miért lettek ilyenek? Hiszen nem így születtek. Jó lenne, ha ezen gondolkodnánk, mi felnőttek!